

Bemærkninger til L 54 om ændring af Sundhedsloven

Som ph.d.-stipendiat ved Juridisk Institut på Århus Universitet med emnet "Mindreåriges retsstilling særligt med henblik på behandling" beskæftiger jeg mig dagligt med mindreåriges rettigheder efter Sundhedsloven og vil derfor gerne komme med nogle kommentarer vedr. L 54s forslag om ændring af Sundhedslovens § 37.

Der er som jeg ser det to problemstillinger der bør belyses i forbindelse med udarbejdelsen af bestemmelsen:

- 1) **Fjernelsen af muligheden for konkret at undtage visse oplysninger fra aktindsigt**
- 2) **Lovforslagets § 37, stk. 2 om begrænsningen af forældremyndighedsindehaverens aktindsigt**

Ad 1.

Den nuværende § 37, stk. 2 indeholder en begrænset adgang til at undtage visse oplysninger fra patientens adgang til aktindsigt i ganske særlige tilfælde. Bestemmelsen har i praksis og teori helt overvejende haft et anvendelsesområde for psykisk syge patienter, der konkret ikke har kunnet magte oplysninger om deres sygdom **som følge af deres aktuelle psykiske tilstand** eller som ikke har fået aktindsigt i oplysninger om, at deres pårørende har bidraget med oplysninger til patientjournalen baseret på en frygt for **at ødelægge pårønderelationen der er helt afgørende for det gode patientforløb i psykiatrien** samt af frygt for, at **pårørende ville være tilbageholdende med at bidrage med oplysninger, hvis patienten – uanset hvor belastet denne måtte være af sin sygdom – havde ret til at få oplyst, at den pårørende havde "sladret"**

Der er ingen tvivl om, at Sundhedslovens regler om aktindsigt skal bygge på det samme klare udgangspunkt som reglerne om information, nemlig at patienten skal oplyses om alt vedrørende dennes helbredsforhold OG skal have mulighed for at få aktindsigt i oplysninger vedrørende denne.

Jeg er dog meget bange for, at en ubetinget ret til aktindsigt for de allermest udsatte og sygdomsplagede psykisk syge ikke vil være en ret der giver dem hverken bedre levevilkår eller bedre mulighed for helbredelse. Det siger sig selv, at der for de meget psykisk syge er tale om en anden patientgruppe end gennemsnitsdanskere da gruppen er kendetegnet ved netop ikke selv at kunne magte tilværelsen ligesom de mest psykotiske m.v. grundet deres manglende mulighed for at virkelighedskorrigere (hvilket jo netop er det, der gør dem psykotiske) formentlig vil have vanskeligt ved at tackle negative oplysninger, hvilket kan medføre faresituationer for både patienterne og deres pårørende (samt evt. den aktindsigtsgivende eller journalførende sundhedsperson).

Det er altid svært når man skal begrænse frie individers rettigheder, men jeg er helt overbevist om, at man bestemt ikke gør de mest psykisk syge patienter en tjeneste ved at gøre deres adgang til aktindsigt undtagelsesfri og jeg beder jer overveje dette i jeres arbejde.

Ad 2.

Den nuværende § 37s ordlyd forholder sig ikke direkte til muligheden for at begrænse forældremyndighedsindehaverens adgang til aktindsigt i den mindreåriges patientjournal, men både teori og praksis samt vejledningen til reglerne (vejled. nr. 155 af 14/9 1998) antager, at forældremyndighedsindehaverens aktindsigt i den mindreåriges patientjournal rent undtagelsesvist kan begrænses, hvis journalen f.eks. indeholder oplysninger om den mindreåriges seksuelle forhold eller om den mindreåriges betroelser til lægen om svære problemer i hjemmet. Sådan som jeg læser den nye § 37, stk. 2, er det netop denne undtagelsesmulighed der søges opretholdt og det er rigtig fint. Der, hvor jeg godt kunne tænke mig, at bestemmelsen blev mere klar var i sondringen mellem aktindsigt i børns patientjournaler og aktindsigt i 15-17åriges patientjournaler, da retsstillingen for disse to grupper er forskellig.

Lovforslaget er formuleret som en stillingtagen til spørgsmålet om aktindsigt i børns patientjournaler og svarer til den hidtidige praksis på området, men forholder sig ikke til, at retsstillingen antages at være anderledes for de 15-17årige. Dette skyldes, at de 15-17årige har en selvstændig adgang til aktindsigt efter § 17, stk. 3, der udlægges således, at det er den unge der har ret til aktindsigt og kan samtykke til videregivelse af helbredsoplysninger og derfor også den unge der i sidste ende kan afvise, at forældremyndighedsindehaveren får adgang til aktindsigt, jf. FT 1997/1998 A, s. 528-529, kommentaren til bestemmelsen s. 318 (Offentlighedsloven med kommentarer af John Vogter).

Jeg læser ikke i lovforslaget et ønske om at ændre på den nuværende ordning efter SL § 17 og § 14, hvor retsstillingen er forskellig alt efter om den mindreårige er fyldt 15 år, men jeg mener, at lovtekstens ordlyd er for uklar til at illustrere dette. Hvis meningen er, at den unge *ikke* skal have mulighed for at begrænse forældremyndighedsindehaverens aktindsigt, bør § 17, stk. 3 således tages op til revision og hvis meningen er, at den nuværende ordning skal opretholdes, ville det være rigtig fint og hensigtsmæssigt, hvis det blev gjort klart i enten SL § 17, stk. 3 eller § 37, stk. 2, at den unge kan nægte forældremyndighedsindehaveren adgang til aktindsigt.

Tak for opmærksomheden – Jeg vil gerne uddybe mine vurderinger, hvis det ønskes